

בחינת גמר – נוער קיץ תשע"ד מבחן הבעה ולשון עברית לדוברי ערבית

שאלון מס' 22025
מערכת 3002 (4)
מסלול תעשייתי (56)

הנחיות לנבחן,

קרא בעיון את כל ההנחיות לפני תחילת עבודתך.

מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בשאלון שלפניך ארבעה פרקים:

18 נקודות	פרק א – הבעה בכתב
	בחר נושא אחד מתוך חמישה נושאים.
60 נקודות	פרק ב – הבנת הנקרא ואוצר מילים
	בחר שני קטעים מתוך הקטעים א-ג. קטע ד הוא קטע חובה (קטע שלא נלמד). ענה על כל ארבע השאלות שבסוף כל קטע.
12 נקודות	פרק ג – תרגום טקסט מערבית לעברית ומעברית לערבית
	ענה על כל שלוש השאלות שבחלק זה.
10 נקודות	פרק ד – לשון
	ענה על כל ארבע השאלות שבחלק זה.
100 נקודות	סך-הכול:

שים לב:

- ענה על כל השאלות בגוף השאלון. בשאלות רב-ברירה סמן עיגול סביב האות המציינת את התשובה הנכונה. בשאלות האחרות רשום את התשובה בגוף השאלון במקום המיועד לכך.
- ענה על מספר השאלות הנדרש בכל חלק. ייבדק מספר התשובות הנדרש בלבד, לפי סדר כתיבתן.

הוראות מיוחדות:

- בדוק כי הודבקה המדבקה המתאימה (עם פרטיך האישיים) על השאלון.
- בסיום הבחינה מסור את השאלון למשגיח/ה.

מדבקה

לרשותך: שלוש שעות

בהצלחה!

© כל הזכויות שמורות למדינת ישראל
אין להעתיק, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט
בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר שום חלק משאלון זה.
לא ייעשה בו שימוש מסחרי ופרסומי מכל סוג שהוא ללא רשות בכתב
מאת מנהל מחלקת הבחינות של משרד הכלכלה.
ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

פרק א – הבעה בכתב (18 נקודות)

לפניך חמישה נושאים לכתובה. בחר אחד מהנושאים, וכתוב עליו בהיקף של כ- 10 שורות. אפשר להיעזר בטיוטה, במקום המיועד לכך. כתוב בגוף השאלון, במקום המיועד לכך.

1. בקרוב יחסרו בעולם כולו מים מתוקים לכל בני האדם, וישראל היא אחת המדינות שבהן המחסור במים קשה במיוחד. כתוב חיבור והצג בו **שלוש** הצעות לחיסכון במים בחיי היום-יום.
2. מומחים לאיכות הסביבה טוענים כי אם יטילו קנסות או עונשי מאסר על האחראים לזיהום הסביבה, יפחת הנזק הנגרם לסביבה באופן משמעותי. כתוב חיבור והתייחס בו לשאלה אם אפשר לשפר את השמירה על איכות הסביבה באמצעות ענישה או באמצעים אחרים. הבע את דעתך בנושא ונמק אותה.
3. לאחרונה עולה השימוש במדיה (סרטים, מצגות, מוזיקה וכדומה) כאמצעי לימוד נוסף בכיתה. כתוב חיבור והצג בו דעות בעד ונגד השימוש במדיה כאמצעי לימוד בכיתה.
4. במערכת החינוך בישראל נהוג לקיים "חופש גדול" בחודשי הקיץ. לאחרונה קיצרו את "החופש הגדול" בחמישה ימים. את הימים האלה מחזירים לתלמידים כימי חופשה המפוזרים על פני שנת הלימודים. יש הטוענים כי צריך לקצר עוד את תקופת "החופש הגדול" ולהוסיף ימי חופשה לאורך שנת הלימודים. כתוב מכתב לשר החינוך והצג בו את עמדתך האישית בעניין קיצור "החופש הגדול" והוספת ימי חופשה לאורך שנת הלימודים.
5. "אל תהיה חכם בדברים – כי אם במעשים" (ר' מנחם המאירי). כתוב על מעשה גבורה או מעשה טוב שעשית או שהיית עד לו. תאר את המעשה וכיצד השפיע עליך.

מקום לטיוטה

[illegible]

פרק ב – הבנת הנקרא ואוצר מילים (60 נקודות)

בפרק זה עליך לבחור שני קטעי טקסט מתוך הקטעים א-ג ואת קטע ד שהוא קטע חובה. השב בגוף השאלון על כל ארבע השאלות שבסוף כל קטע שבחרת. בשאלות רב-ברירה הקף בעיגול את האות המציינת את התשובה הנכונה, ובשאלות האחרות כתוב את התשובה במקום המיועד לכך בגוף השאלון. (לכל שאלה – 5 נקודות).

קטע א

- 1 "גיל ההתבגרות יוצר בעיות קשות מאוד לבני הנוער. בגיל ההתבגרות הנער משתנה ומתחיל להפוך לאדם מבוגר. בגיל הזה נתקלים בני הנוער במשברים רבים כמו: אהבות שלא מצליחות, שינוי מראה חיצוני ועימות עם ההורים.
- המשבר הקשה ביותר מבין כל המשברים האלה הוא המשבר עם ההורים. בני הנוער מרגישים שההורים לא מבינים אותם ואינם מוכנים להבין מה מציק להם ומה מטריד את מחשבתם. בני הנוער אוהבים לשבת לבד בחדר ולהתרחק כמה שיותר מההורים, ואפילו להתמרד נגדם ולהעדיף את הבילוי עם החברים.
- 5 ההורים אינם אוהבים איך שהילד מתלבש, מסתפר ומסתרק, והם מעירים לו על הופעתו החיצונית. מובן שהערות אלו לא מוצאות חן בעיניו של הילד, שמנסה להיפטר מהערותיהם בצורה פוגעת בלי להתחשב בגילם ובמעמדם.
- 10 כדי לפתור את המשברים בגיל ההתבגרות על ההורים להתחשב במצבם של הילדים, לשוחח עמם כדי להבין את מצוקתם ולנסות לעזור להם בתחילת המשבר.
- (מעובד על-פי "קשר עין")

6. על-פי הקטע, מהו המשבר הקשה ביותר בגיל ההתבגרות?

- א. אהבות שאינן מצליחות
- ב. שינויים במראה החיצוני
- ג. המשבר עם ההורים
- ד. המשבר עם החברים

7. על-פי הקטע, מה מעדיפים לעשות נערים בגיל ההתבגרות?

- א. להתרחק מן ההורים ולבלות עם חברים.
- ב. להתרחק מן ההורים ומן החברים.
- ג. להתרחק מן ההורים ולבלות עם מבוגרים אחרים.
- ד. להתרחק מן החברים ולבלות עם ההורים.

8. על-פי הקטע, כיצד הילד מנסה להיפטר מההערות של הוריו?

- א. בנימוס, אך בתקיפות, כך שעמדתו תהיה ברורה.
- ב. בצורה פוגעת, בלי להתחשב בגילם ובמעמדם.
- ג. הוא מנסה להסביר להם שהערותיהם מיותרות.
- ד. הוא מעמיד פנים שאינו שומע את הערותיהם.

9. על-פי הקטע, כיצד צריכים ההורים להתמודד עם משבר ילדיהם בגיל ההתבגרות?

קטע ב

1 "כל אחד מאתנו יכול לתרום להרחבת המודעות לזהירות בדרכים. הנושא חשוב מאוד ולכן יש להקפיד על נהיגה ברכב תקין ובתנאים נורמליים. כמובן, על הולכי הרגל מוטלת החובה להישמר ולהיזהר, אך כנהג עליך להכיר במגבלותיהם בעיקר של ילדים, קשישים ונכים, ולסייע בידם להגיע למחוז חפצם.

5 אי ציות לרמזורים ולתמרורי התנועה היא סיבה מרכזית לתאונות דרכים. אי מתן זכות קדימה לרכב או להולך רגל בחציית כביש הם כמו אי ציות לתמרור. פנייה בלתי נכונה ואי שמירה על הימין פירושן חריגה מכללי הנהיגה התקינה ולכן הן מהוות הזמנה לתאונות. מהירות מופרזת גורמת לאובדן שליטה על הרכב – בעיקר במצבי חירום מפתיעים. עדיף לוותר על רגע בחיים מאשר לוותר על החיים ברגע. נזכור כי קיימת חובה לחגור חגורת בטיחות בכל עת כדי להקטין את הפגיעה

10 במקרה של תאונה."

(מתוך "הקטל בדרכים")

10. איזה מהמשפטים הבאים נכון על-פי הקטע?

- א. הולכי הרגל אינם חייבים להיזהר מפני שחובה זו מוטלת על הנהגים בכביש.
- ב. הולכי הרגל חייבים להיזהר, בעיקר ילדים, קשישים ונכים בגלל המגבלות שלהם.
- ג. הולכי הרגל והנהגים מוגבלים ואינם נזהרים מספיק.
- ד. הולכי הרגל חייבים להיזהר, אך על הנהגים להכיר במגבלותיהם ולשמור עליהם.

11. מה משמעות הביטוי "סיבה מרכזית" (שורה 5)?

- א. סיבה שטותית
- ב. סיבה טבעית
- ג. סיבה עיקרית
- ד. סיבה ילדותית

12. על-פי הקטע, מהי הסיבה המרכזית לתאונות דרכים?

- א. אי-ציות לרמזורים ולתמרורי התנועה.
- ב. פנייה בלתי נכונה ואי-שמירה על הימין.
- ג. מהירות מופרזת ואובדן שליטה ברכב.
- ד. אי-ציות לחובה לחגור חגורת בטיחות.

13. על-פי הקטע, מהו תפקידה של חגורת הבטיחות?

קטע ג

- 1 "אלמנה עשירה העסיקה שני משרתים והעבירה אותם בפרך. מדי בוקר היה עליהם לקום עם קריאת התרנגול ולהתחיל בעבודת יומם. המשרתים סבלו מאוד מההשכמה המוקדמת, ובעיקר קשה היה להם בימות החורף האפלים והקרים.
- "התרנגול אשם," אמרו המשרתים זה לזה, "אם הוא לא יקרא בבוקר, לא נצטרך לקום כל-כך מוקדם," והם שחטו את התרנגול.
- 5 אבל הגברת, שכעת לא היה לה על מי לסמוך, התעוררה באמצע הלילה והכריחה את המשרתים להתחיל אז את עבודת יומם.
- מוסר השכל: האשם אינו בפעמון, אלא במי שמושך בחבל".

14. מה משמעות הביטוי "העבירה אותם בפרך" (שורה 1)?

- א. העבירה אותם בשדה.
- ב. העבירה אותם ברפת.
- ג. העבירה אותם בעבודה חלקית.
- ד. העבירה אותם בעבודה קשה.

15. על-פי המשל, ממה **בעיקר** סבלו המשרתים?

- א. מההשכמה המוקדמת בימי חורף אפלים וקרים.
- ב. מכך שלא למנה לא היה על מי לסמוך.
- ג. מהעבודה הקשה לאורך ימים ארוכים.
- ד. מקריאתו הצורמת של התרנגול.

16. מדוע האשימו המשרתים את התרנגול?

- א. מפני שהאלמנה העדיפה אותו על-פניהם.
- ב. מפני שקרא מוקדם בבוקר ואז היה עליהם להתחיל לעבוד.
- ג. מפני שקרא מוקדם בבוקר רק בימי חורף קרים.
- ד. מפני שהיו צריכים להאכילו מוקדם בבוקר.

17. כיצד התנהגה הגברת לאחר שחיטת התרנגול?

קטע ד – קטע שלא נלמד – חובה

1 "להיות "קול" (COOL), להיות "מקובל", זהו חלומם של רבים מבני הנוער כיום. לדעתם, אחת הדרכים להיהפך לכאלה היא לקנות את המותגים האופנתיים ביותר. המותג הוא סמל שכל חברה מסחרית עיצבה לעצמה, והוא מזהה אותה. לפעמים זה בגד, לעתים בושם, מכונית או תיק לבית-הספר. המשותף לכל אלה שהם כולם מוצרי צריכה שבני אדם בעולם קונים אותם. לכל חברה יש מותג, אלא שיש מותגים שהפכו למותגי יוקרה, שמהם, המפרסמים הבינו, אפשר להרוויח כסף רב.

קנייה של מותג יוקרה עולה כסף רב, ובדרך כלל ההורים נאלצים להוציא את הכסף מכיסם. יש לזכור שמותג יוקרה אינו הופך את המוצר לטוב יותר או לראוי וחזק יותר. הקונה משלם כסף רב משום שהוא רוצה להכריז כי ברשותו פריט ששייך רק לקבוצה "נבחרת"; כך נדמה לו שהוא יוכל לחזק את מעמדו החברתי, אבל ברור ששום מותג יוקרה לא יהפוך אותנו לבני אדם טובים יותר או חכמים יותר. גם חשוב שנזכור שכל פריטי האופנה האלה הם רק העטיפה החיצונית של האדם. מה אפשר לעשות כדי לא להתפתות? בראש ובראשונה הנוער צריך ללמוד להיות ביקורתי כלפי הפרסומות הזורמות אליו מכל אמצעי התקשורת ושוטפות את מוחו. זו תהיה הוכחה שהנוער הוא צרכן נבון."

(מעובד מתוך "הרדיפה אחר מותגים" מאת שולה פרידור)

18. למה מתייחסת המילה "לדעתם" (שורה 1)?

- א. לחברות המסחריות
- ב. לבני הנוער
- ג. למותגים האופנתיים
- ד. למוצרי הצריכה

19. על-פי הקטע, המותג הוא סמל:

- א. המעיד על טיב המוצרים של חברה מסחרית.
- ב. המזהה חברות רכב, בגדים ובשמים בלבד.
- ג. המזהה כל חברה מסחרית.
- ד. המעיד על מוצר חזק וראוי.

20. על-פי הקטע, מדוע צרכן שקונה מותג מוכן לשלם עבורו כסף רב?

- א. כי הוא קונה מוצר טוב יותר.
- ב. כי הוא רוצה להפוך לאדם טוב יותר.
- ג. כי הוא רוצה להפוך לאדם חכם יותר.
- ד. כי הוא רוצה לחזק את מעמדו החברתי.

21. על-פי הקטע, מה אפשר לעשות כדי לא להתפתות לקניית מותגים?

פרק ג – תרגום טקסט מערבית לעברית ומעברית לערבית (12 נקודות)

א. תרגם את שני המשפטים הבאים מערבית לעברית. כתוב את התרגום בגוף השאלון (לכל משפט – 2 נקודות).

22. إذا لم يحرث الإنسان ولم يزرع في الأيام المشمسة فماذا سيأكل في الأيام الماطرة؟

23. أحد التغييرات البارزة التي حصلت في البلاد هو التغيير الذي حصل على مكانة المرأة.

ב. תרגם את הקטע הבא מעברית לערבית. כתוב את התרגום בגוף השאלון (8 נקודות).

"התרנגול אשם," אמרו המשרתים זה לזה. "אם הוא לא יקרא בבוקר, לא נצטרך לקום כל-כך מוקדם," והם שחטו את התרנגול. אבל הגברת, שכעת לא היה לה על מי לסמוך, התעוררה באמצע הלילה והכריחה את המשרתים להתחיל אז את עבודת יומם.

24.

פרק ד – לשון (10 נקודות)

השב בגוף השאלון על כל ארבע השאלות שבסוף הקטע. בשאלות רב-ברירה הקף בעיגול את האות המציינת את התשובה הנכונה, ובשאלות האחרות כתוב את התשובות במקום המיועד לכך בגוף השאלון (לכל שאלה – 2.5 נקודות).

- 1 "כמעט כל אחד מאתנו מרגיש בהשפעתה השלילית של הפרסומת על הציבור. המפרסמים טוענים שתפקידם הוא לספק לאנשים מידע על קיומו של מוצר חדש ולנסות לשכנע אותם לקנות את המוצר.
- 5 כדי להשיג את המטרה הזאת מנסה הפרסומת לגרום הנאה ואפילו לפתות את האנשים לקנות את המוצר גם אם הוא מיותר ואינו נחוץ להם.
- התחרות בין המפרסמים יצרה בלבול וחוסר אמון אצל האדם המתקשה להבדיל בין המוצר האמיתי ובין המוצר המופיע בפרסומת. בגלל התחרות הזאת המפרסמים חוצים לפעמים את הקו האדום ומנצלים את גוף האישה בצורה גסה ובלתי אנושית, כאשר הם מתעלמים מרגשותיהם של הקוראים או הצופים הנבוכים, שאינם מצליחים להבין מה הקשר בין המוצר שמפרסמים אותו ובין הגוף החשוף של האישה.
- 10 הפרסומת כולה נועדה לפרסם ולהפיץ ברבים את המוצר התעשייתי העשוי בשביל מספר גדול של אנשים. לכן השימוש במילים כגון מקורי, ייחודי, אישי וכדומה הוא פשוט שימוש שקרי."
- (מתוך "הפרסומת המסחרית" מאת שולמית הראבן)

25. מה הקשר בין הפסקה הראשונה המתחילה במילים: "כמעט כל אחד מאתנו..." ובין הפסקה השנייה המתחילה במילים "כדי להשיג את המטרה..."?

- א. קשר של הוספה
- ב. קשר של תכלית
- ג. קשר של ניגוד
- ד. קשר של סיבה

26. ציין מהו הנושא ומהו הנשוא במשפט הבא:
"התחרות בין המפרסמים יצרה בלבול וחוסר אמון..."

נושא: _____

נשוא: _____

27. "... כאשר הם מתעלמים מרגשותיהם של הקוראים או הצופים הנבוכים..."
מהו שם התואר בחלק זה של המשפט?

- א. צופים
- ב. קוראים
- ג. מתעלמים
- ד. נבוכים

28. בחר באחד הפעלים המודגשים במשפט הבא, וציין מהו הבניין ומהו השורש של הפועל שבחרת.

"התחרות בין המפרסמים **יצרה** בלבול וחוסר אמון אצל האדם המתקשה להבדיל בין הדבר האמיתי לבין הדבר הפרסומי."

בהצלחה!